

**YOLSUZLUKLA MÜCADELE SÖZLEŞMESİ KAPSAMINDA
MALVARLIKLARININ GERİ ALINMASI****ASSET RECOVERY WITHIN THE SCOPE OF UNITED NATIONS
CONVENTION AGAINST CORRUPTION**

Birleşmiş Milletler (BM) verilerine göre, ülkelerin ekonomik ve sosyal yönünden gelişmelerinin önündeki en büyük engellerden birisi de yolsuzluktur. Zira "kamu yetkisinin özel çıkarlar için kötüye kullanılması" olarak tarif edilen yolsuzluk vasıtasıyla elde edilen gelirler, çoğu zaman bu paraların izini kaybettirebilmek amacıyla yurt dışına çıkarılmaktadır. Bu açıdan yolsuzluk vasıtasıyla elde edilen ve ülke dışına çıkarılan mal varlıklarının geri alınması büyük önem taşımaktadır.

Söz konusu mücadelenin yapılabilmesi içim öncelikle, yolsuzluktan elde edilen suç gelirlerinin dünya üzerinde gidebileceği bölgelerin denetlenebilmesi gerekmektedir. Diğer yandan suç gelirlerinin kendi ülkelerine gelmesini önleyecek tedbirleri alma konusunda devletlerin birbirleriyle işbirliği yapmaları da önem arz etmektedir. Söz konusu hususların sağlanması yönelik atılan en önemli adımlardan birisi, 9-11 Aralık 2003 tarihlerinde imzaya açılarak 14 Aralık 2005 tarihinde yürürlüğe giren "BM Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi"dir. Türkiye tarafından 10 Aralık 2003 tarihinde imzalanan Sözleşme, 18 Mayıs 2006 tarih ve 5506 sayılı Kanunla onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Sözleşmenin en önemli amacı, yolsuzlukla mücadele konusunda uluslararası işbirliği mekanizması kurmaktır. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için, söz konusu hedef doğrultusunda alınan önlemlerin daha etkin şekilde uygulanması, yolsuzlukla mücadelede uluslararası işbirliğinin teşvik edilmesi ve kolaylaştırılması ile kamu kaynaklarının şeffaf bir şekilde idare edilmesi de Sözleşmenin düzenlediği hususlar arasında yer almaktadır.

En önemli enstrümanlarından biri "mal varlıklarının geri alınması" olan Sözleşmenin "Varlıkların Geri Alınması" başlıklı beşinci bölümü; suç gelirlerinin transferinin önlenmesi, tespit edilmesi, geri alınması ve bu hususta uluslararası işbirliğine yönelik ikili ve çok taraflı anlaşma ve düzenlemeler konularında hükümler içermektedir.

Sözleşme suç gelirlerinin transferinin önlenmesi ve tespit edilebilmesi için taraf devletlere, yetki alanları içerisinde yer alan mali kuruluşların, müşterilerinin kimliklerini tespit edip doğrulama, yüksek meblaaklı hesaplara yatırılan fonların nihai faydalanicılarının kimliklerini belirlemeye yönelik önlemler alması, önemli makamlarda bulunan kamu görevlileri veya yakınları tarafından açılan/açılmak istenen hesaplar üzerinde yoğun bir inceleme yapılması için gerekli önlemleri

According to data of United Nations (UN), one of the biggest obstacles preventing the social and economic development of countries is corruption. Corruption is defined as "the abuse of public authority for personal benefits". The proceeds of corruption are generally transferred abroad in order to remove the traces of money. In this respect, it is very important to recover the assets obtained through corruption and transferred abroad.

In order to fight against corruption, it is necessary to control the regions in the world to which the proceeds of crime obtained through corruption can be transferred. On the other hand, it is also important for states to cooperate with each other in terms of taking measures in order to prevent from being transferred of the proceeds of crime to their states. One of the most important steps taken on this issue is "UN Convention Against Corruption", which was opened for signature on 9-11 December 2003 and entered into force on 14 December 2005. The Convention was signed by Turkey on 10 December 2003, and it entered into force after its approval with the Law numbered 5506 and dated 18 May 2006.

The most important aim of the Convention is to establish an international cooperation mechanism for combating corruption. In order to realize this aim, the Convention also includes the efficient application of measures taken in the direction of this aim, the promotion and facilitation of international cooperation for combating corruption and management of public resources transparently.

One of the most important instruments of this Convention is "asset recovery". The Chapter V of the Convention, titled as "Asset Recovery" includes articles with regard to identification, recovery and prevention of the transfer of proceeds of crime, and bilateral and multilateral agreements and regulations towards international cooperation on this issue.

In order to prevent and detect the transfers of proceeds of the offence, the Convention obliges each State Parties to take measures, so as to require financial institutions within its jurisdiction to verify the identity of customers, to take reasonable steps to determine the identity of beneficial owners of funds deposited into high-value accounts and to conduct enhanced scrutiny of accounts sought or maintained by or on behalf of individuals who are, or have been, entrusted with prominent public functions and their family members and close associates. With the aim of preventing and detecting transfers of proceeds of offences, Another obligation regulated for the State Parties under the Convention is to

almalarını zorunlu kılma mükellefiyeti yüklemektedir. Sözleşmenin taraf devletler için getirdiği bir diğer zorunluluk da, suç gelirlerinin transferinin önlenmesi ve tespit edilebilmesi amacıyla, paravan bankaların kurulması ve bunların muhabir bankacılık işlemi yapmasının önlenmesidir.

Sözleşme, taraf devletlere yolsuzluktan elde edilen mal malvarlığı üzerindeki bir hak iddiasını ispat edebilmek için, diğer taraf devletlere karşı kendi mahkemelerinde hukuk davası açabilme imkanını sağlayacak iznin verilmesini mümkün kılmaktadır. Böylece, yolsuzluktan elde edilen mal varlığının doğrudan geri alınması sağlanabilecektir. Diğer yandan taraf devletler, kara para aklama veya benzer bir suça ilişkin diğer bir devletin mahkemesi tarafından verilmiş mahkumiyet kararının infazı çerçevesinde, yabancı menşeli malvarlığı üzerine tedbir veya el koyma yada müsaderesine imkan sağlama yükümlülüğü altındadır.

Ülkeshire bulunan malvarlığı veya suç gelirlerinin müsaderesi istenen taraf devlet, yetkili makamları aracılığıyla bu kararın alınması ve uygulanması yükümlülüğü altında olup, bu çerçevede müsadere edilecek mal varlığının tespiti, izlenmesi, dondurulması veya el konulması için gerekli önlemleri almakla mükelleftir. Fakat süresinde ve yeterli delil elde edilemez ya da malvarlığının değeri çok az ise, söz konusu devlet bu talebi reddedebilecektir.

Taraf devletler, Sözleşme kapsamına giren suçlarla ilgili olarak yürüttükleri bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında elde ettikleri bilgileri, bu bilgilere istinaden diğer devletin soruşturma ve kovuşturma başlayacağı veya açılan bir soruşturma veya kovuşturanın yürütmesine yardımcı olacağını düşünürse yada söz konusu devleti malvarlıklarının geri alınması konusunda bir talepte bulunmaya yönlendirceğini değerlendirirse, bu bilgileri herhangi bir talep olmaksızın diğer taraf devlete gönderebilir.

Sözleşmede bir de, "suç gelirlerinin transfer edilmesinin önlenmesi, bununla mücadele edilmesi ve bu gelirlerin geri alınmasına yönelik yol ve yöntemlerin teşvik edilmesi amacıyla" Mali İstihbarat Birimi (MİB) kurulması öngörmüştür. Söz konusu amacı gerçekleştirmek için, görev alanı "birbirleriyle işbirliği yapan (...), şüpheli işlem bildirimi alan, analiz eden ve yetkili makamlara dağıtan birim" şeklinde tanımlanan bu birim, suç gelirlerinin transfer edilmesinin önlenmesi, bununla mücadele edilmesi ve bu gelirlerin geri alınmasına yönelik yol ve yöntemlerin teşvik edilmesinin sağlanmasına çalışacaktır.

prevent the establishment of banks that have no physical presence and prevent them from entering into a correspondent banking relationship.

The Convention provides opportunity for State Parties to permit another State Party to initiate civil action in its courts, in order to prove the claim for establishment a right on property acquired through corruption. Thereby, the asset acquired through corruption may be directly recovered. On the other hand, State Parties are obliged to take measures to permit its competent authorities to order the confiscation of property of foreign origin by adjudication of an offence of money-laundering or such other offence.

The State Party, which has received a request from another State Party for confiscation of proceeds of crime or property situated in its territory, is under the obligation of ordering and enforcing this measure via its competent authorities. The Requested State Party shall take measures to identify, trace and freeze or seize proceeds of crime or property for the purpose of confiscation to be ordered by the requesting State Party. However, the request may also be refused if the requested State Party does not receive sufficient and timely evidence or if the property is undervalued.

The State Parties would forward information on proceeds of offences established in accordance with this Convention to another State Party without prior request, when it considers that the disclosure of such information might assist the receiving State Party in initiating or carrying out investigations, prosecutions or judicial proceedings or might lead to a request by that State Party about asset recovery.

In the Convention, it is also prescribed the establishment of a Financial Intelligence Unit for the purpose of preventing and combating the transfer of proceeds of offences and of promoting ways and means of recovering such proceeds. The Financial Intelligence Unit, which is defined as the unit for receiving, analyzing and disseminating to the competent authorities reports of suspicious financial transactions, shall try to prevent and combat the transfer of proceeds of offences and promote ways and means of recovering such proceeds.

